

HÖGSKOLAN
I SKÖVDE

Institutionen för Handel och Företagande

TENTAMEN

Kurs: Kalkylering och Budgetering

Delmoment: Salstentamen I

Kurskod: FÖ149G

Högskolepoäng för tentamen: 3 hp

Datum: 260428

Skrivtid: 08.30-11.30

Ansvarig lärare: Fredrik Lundell

Hjälpmedel/bilagor: Miniräknare (HIS)

- Anvisningar:**
- Ta nytt blad för varje ny fråga
  - Skriv endast på en sida av papperet.
  - Skriv namn och personnummer på samtliga inlämnade blad.
  - Numrera lösbladen löpande.
  - Använd inte röd penna.
  - Markera med kryss på omslaget vilka uppgifter som är lösta.

Övrigt: Visa på ett tydligt sätt alla relevanta beräkningar i det som lämnas in.

Betygsgränser:

Väl Godkänd:	≥ 75% av totala poängsumman
Godkänd:	≥ 50% av totala poängsumman
Underkänd:	< 50% av totala poängsumman

Lycka till!

Antal sidor totalt: 6

Uppgift 1 (4 poäng)

Förklara för din vän (fiktiv eller verklig), som inte alls är insatt i företagsekonomi, vad ”Mångdimensionell Ekonomistyrning” är genom ett exempel. Tänk på att hålla ditt svar kortfattat (max 10 meningar), men ändå kärnfullt.

Uppgift 2 (4 poäng)

- a.) Förklara varför det är viktigt att förstå ett företags ekonomistyrning utifrån både en finansiell och icke-finansiell logik.
- b.) Ange en typ av icke-finansiell logik och förklara varför den är viktig för ett företags ekonomistyrning.

Uppgift 3 (6 poäng)

Nedan återges resultat- och balansräkning för det lilla tillverkande företaget Heavy Metal AB, som säljer muttrar och skruvar för tuffa förhållanden. Din uppgift är att:

- a.) Beräkna och analysera företaget utifrån hävstångsformel samt kassa- och balanslikviditet.
- b.) Utifrån din analys i a-uppgiften ge ett konkret råd till företagsledningen om vad de främst bör prioritera den närmsta tiden, och ge ett tydligt motiv till detta.

Resultaträkning 31/12

Nettoomsättning	50 000 000
Kostnad sålda varor	-8500 000
Bruttoresultat	41 500 000
Rörelsens kostnader	
Personalkostnader	-27 500 000
Förbrukningsmaterial	-6000 000
Administrationskostnader	-6600 000
Avskrivningar	-550 000
Rörelseresultat	850 000
Finansiella poster	
Ränteintäkter	9 000
Räntekostnader	-499 000
Resultat efter finansnetto	360 000

Balansräkning 31/12

Kassa	50 000	Eget kapital	6550 000
Bank	225 000	Leverantörsskulder	250 000
Lager	1500 000	Banklån	8 000 000
Maskiner	3 350 000		
Byggnad	9 675 000		
Totala tillgångar	14 800 000	Skulder & Eget kapital	14 800 000

Uppgift 4 (6 poäng)

Ett företag som ska börja sälja nallebjörnar påbörjar sin verksamhet den 1 maj 2026. När företaget startas så ser balansräkningen ut på följande sätt (alla belopp i tkr):

Balansräkning 2026-05-01

Likvida medel 350	Banklån 250
	Eget kapital 100
Tillgångar 350	Skulder o EK 350

Under resten av 2026 förväntas följande inträffa:

Försäljning av varor	420
Inköp av inventarier	120
Inköp av varor	180
Betalning av löner (inkl.soc.avgifter)	84
Amortering av banklån	25
Diverse marknadsföringskostnader	30
Privatuttag	20
Räntekostnad	25

I slutet av 2026 beräknas följande gälla:

Leverantörsskulder	38
Kundfordringar	53
Varulagret värderas till	30
Inventarierna ska skrivas av med	10 %

Upprätta utifrån ovanstående förutsättningar resultatbudget, likviditetsbudget och balansbudget. Använd mallarna på nästkommande sidor, och glöm ej att visa nödvändiga beräkningar.

Resultatbudget	
<i>Rörelsens intäkter:</i>	
<i>Rörelsekostnader:</i>	
Summma rörelsekostnader =	
Budgeterat rörelseresultat =	
<i>Finansiella poster:</i>	
Budgeterat resultat =	

Beräkningar:

Lividitetsbudget	
Ingående likvida medel	
Inbetalningar:	
Utbetalningar:	
Förändring kortfristiga fordringar och skulder:	
Utgående likvida medel =	

Beräkningar:

Balansbudget 31/12

Totala tillgångar =		Totala skulder och eget kapital =	

Beräkningar:

Bilaga

Räntabilitet på totalt kapital

$$\frac{(\text{Rörelseresultat} + \text{finansiella intäkter})}{\text{Totalt kapital}}$$

Räntabilitet på sysselsatt kapital

$$\frac{(\text{Rörelseresultat} + \text{finansiella intäkter})}{\text{Sysselsatt kapital}}$$

Räntabilitet på eget kapital

$$\frac{\text{Resultat efter finansiella poster}}{\text{Eget kapital}}$$

Genomsnittlig skuldränta

$$\frac{\text{Räntekostnader}}{\text{Skulder}}$$

Skuldsättningsgrad

$$\frac{\text{Skulder}}{\text{Eget kapital}}$$

Hävstångsformeln

$$RE = RT + (RT - RS) \times \frac{S}{E}$$

Soliditet

$$\frac{\text{Eget kapital}}{\text{Totalt kapital}}$$

Räntetäckningsgrad

$$\frac{(\text{Rörelseresultat} + \text{finansiella intäkter})}{\text{Räntekostnader}}$$

Kassalikviditet

$$\frac{(\text{Omsättningstillgångar} - \text{varulager})}{\text{Kortfristiga skulder}}$$

Balanslikviditet

$$\frac{\text{Omsättningstillgångar}}{\text{Kortfristiga skulder}}$$

Bruttomarginal

$$\frac{\text{Bruttoresultat}}{\text{Omsättning}}$$

Rörelsemarginal

$$\frac{\text{Rörelseresultat}}{\text{Omsättning}}$$

Vinstmarginal

$$\frac{(\text{Rörelseresultat} + \text{finansiella intäkter})}{\text{Omsättning}}$$

Kapitalets omsättningshastighet

$$\frac{\text{Omsättning}}{\text{Totalt kapital}}$$

Residualresultat

$$(\text{Rörelseresultat} + \text{Finansiella intäkter}) - (\text{Kapital} \times \text{Kalkylränta})$$

Viktad ränta

$$R_e \times \left(\frac{\text{Eget kapital}}{\text{Totalt kapital}} \right) + R_s \times \left(\frac{\text{Skulder}}{\text{Totalt kapital}} \right)$$